

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

05.04.2023

м. Київ

№ 70/6-рк/к

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО»**
(конфіденційна інформація)

Про припинення дій, що містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) за результатом здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринку розподілу електричної енергії в межах Полтавської області встановлено наступне.

Відповідно до відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань за посиланням <https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search/person-result>, АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» (далі – АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», ТОВАРИСТВО) є юридичною особою, дата державної реєстрації - (конфіденційна інформація), ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація). Основний вид діяльності: (конфіденційна інформація).

Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» є суб'єктом господарювання.

Згідно з пунктом 82 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 № 2019-VIII (із змінами), система розподілу електричної енергії (далі – система розподілу) – система ліній, допоміжного обладнання, обладнання для трансформації та перемикачів, що використовується для розподілу електроенергії.

Відповідно до пункту 56 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 № 2019-VIII (із змінами), оператор системи розподілу – юридична особа, відповідальна за безпечну, надійну та ефективну експлуатацію, технічне обслуговування та розвиток системи розподілу і забезпечення довгострокової спроможності системи розподілу щодо задоволення обґрунтованого попиту на розподіл електричної енергії з урахуванням вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення енергоефективності.

АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» набуло право провадження ліцензованої діяльності оператора системи розподілу (далі – ОСР) на підставі ліцензії Національної комісії, що

здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) від 16.11.2018 № 1442.

Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» є оператором системи розподілу.

Аналіз становища АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» на ринку послуг з розподілу електричної енергії проведено з урахуванням вимог Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (далі – Методика).

Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- оператор системи розподілу – АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО»;
- послуги з розподілу електричної енергії.

Відповідно до пунктів 5.1 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Відповідно до пункту 78 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», розподіл електричної енергії – транспортування електричної енергії від електроустановок виробників електричної енергії або електроустановок оператора системи передачі мережами оператора системи розподілу, крім постачання електричної енергії.

Постачання електричної енергії суб'єктам господарської діяльності, що використовують електричну енергію для власних потреб, є неможливим без одночасного надання послуги з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами).

За таких обставин послуги з розподілу електричної енергії за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару не мають еквівалентних товарів-замінників.

Відповідно до абзацу восьмого частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії», регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сфері розподілу електричної енергії.

Згідно із частиною другою статті 5 Закону України «Про природні монополії», Зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.

Відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про природні монополії», АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» є суб'єктом природної монополії на ринку надання послуг з розподілу електричної енергії на території Полтавської області, про що внесено відомості до

Зведеного переліку суб'єктів природних монополій, який розміщено на офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України

Отже, товарними межами ринку є надання послуг з розподілу електричної енергії.

Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.

Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 16.11.2018 № 1442 (із змінами), АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності.

Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 27.12.2017 № 1470 (із змінами), місце провадження господарської діяльності - територія (або частина території) адміністративно-територіальної одиниці, де розташована система розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, здобувача ліцензії (ліцензіата), та електричні мережі інших власників, які приєднані до мереж здобувача ліцензії (ліцензіата) (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), які не мають ліцензії на розподіл електричної енергії, яку здобувач ліцензії (ліцензіат) зазначив у документах, що додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку). Якщо на території адміністративно-територіальної одиниці розташовані системи розподілу електричної енергії інших ліцензіатів з розподілу електричної енергії, то місце провадження діяльності кожного з цих ліцензіатів визначається відповідно до території розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, ліцензіата, та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж цього ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).

Отже, територіальними (географічними) межами ринку визначено територія Полтавської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) (далі – Територіальні межі).

АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» в Територіальних межах не має конкурентів на ринку послуг з розподілу електричної енергії, отже, споживачі, електроустановки яких приєднані до системи розподілу електричної енергії ТОВАРИСТВА, не мають можливості отримувати послуги з розподілу електричної енергії від інших ліцензіатів.

Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між

продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

Часовими межами ринку визначено 2022 рік та січень 2023 року, період протягом якого АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» надавало послуги з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами).

Відповідно до пункту 9.1 Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

З огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) електричних мереж, потенційні конкуренти на ринку надання послуг з розподілу електричної енергії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» на території Полтавської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), відсутні.

Відповідно до пункту 9.2. Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

Основними бар'єрами вступу на ринок послуг з розподілу електричної енергії є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності суб'єкта господарювання, який має намір вступити на ринок, об'єктів електроенергетики (електричних станцій, підстанцій, мереж, призначених для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача), наявності ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії.

Впродовж 2022 року, січня 2023 року ТОВАРИСТВО здійснювало діяльність з розподілу електричної енергії на підставі постанови НКРЕКП від 16.11.2018 № 1442 (із змінами) про видачу АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» ліцензії з розподілу електричної енергії, якою, також затверджено територію здійснення ліцензованої діяльності, яка не перетинається з територією діяльності інших суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на вказаному ринку.

Отже, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» здійснює діяльність з розподілу електричної енергії виключно в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).

Таким чином, АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» на території Полтавської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з розподілу електричної енергії.

Враховуючи наведене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», становище АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Полтавської області, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) протягом 2022 року та січня 2023 року, має ознаки монопольного (домінуючого).

За результатами розгляду заяви представника за довіреністю ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» (далі – ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ») ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ-ПІДПРИЄМЦЯ ЛАНДАРЯ А.В. (далі – ФОП ЛАНДАРЬ А.В.) від 15.11.2022 № 15/11-456 (вх. № 70-01/26-АМ від 15.11.2022) (далі - Заява) щодо дій АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» Відділенням встановлено наступне.

Між ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» та АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» з 08.06.2022 укладений публічний договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії за об'єктом «нежитлова будівля» за адресою: (конфіденційна інформація).

Згідно із пунктом 4 Паспорту точки розподілу електричної енергії, що є додатком 2 до договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії, приєднана потужність за точкою розподілу (передачі) 9,5 кВт.

З метою збільшення потужності до 145 кВт (з урахуванням існуючої дозволеної (приєднаної) потужності), необхідної для виконання контрактів в медичній та оборонній сфері Полтавського регіону, ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» звернулося до АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» із Заявою про тимчасове приєднання № 1 від 07.06.2022 та уклало з ТОВАРИСТВОМ Договір про тимчасове приєднання до електричних систем розподілу № 2374 від 26.07.2022 (далі – Договір про тимчасове приєднання № 2374).

ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ», як замовником, на етапі укладання Договору про тимчасове приєднання № 2374 обрало варіант тимчасового приєднання до електричних систем розподілу із встановленням точки приєднання, яка не передбачає здійснення реконструкції (технічного переоснащення) мереж оператора систем розподілу.

АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» 26.07.2022 видано ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» Технічні умови тимчасового приєднання до електричних мереж електроустановок (далі – Технічні умови від 26.07.2022), що є додатком 1 до Договору про тимчасове приєднання № 2374.

Пунктом 6, який складається з 13 підпунктів, Технічних умов від 26.07.2022 встановлено вимоги щодо влаштування засобу комерційного обліку.

ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» замовило ФОП ЛАНДАРЮ А.В. РОБОЧИЙ ПРОЕКТ по титулу «Збільшення потужності нежитлової будівлі ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» по (конфіденційна інформація). Том 1. Мережі електропостачання напругою 0,4кВ. Улаштування вузла обліку електроенергії» (далі – проектно-кошторисна документація).

За інформацією ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ», що містилася у Заяві, зазначену проектно-кошторисну документацію, розроблену відповідно до Технічних умов від 26.07.2022, листом від 22.08.2022 за № 22/7 направлено на узгодження до АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО».

Листом від 13.09.2022 № 1391/497 АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» надало зауваження та рекомендації до проектно-кошторисної документації ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ», зокрема, зазначено: «Оскільки, згідно наданих технічних умов улаштування вузла обліку нежитлової будівлі ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» не може бути виконано відповідно типових проектних рішень затверджених АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» та до наданого на розгляд проекту не додані **індивідуальні технічні рекомендації**, рекомендуємо Вам звернутися до АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» з відповідною заявою на отримання індивідуальних технічних рекомендацій» (мова оригіналу).

Відповідно до інформації АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» (лист від 21.12.2022 №13-89/7786, вх. № 70-01/1876 від 22.12.2022), технічні умови тимчасового приєднання та індивідуальні технічні рекомендації на улаштування вузлів обліку електричної енергії ТОВАРИСТВОМ надаються замовникам безкоштовно.

Представник за довіреністю ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» ЛАНДАРЬ А.В. звернувся до УПРАВЛІННЯ ДЕРЖЕНЕРГОНАГЛЯДУ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ з питань правомірності зауважень ТОВАРИСТВА до проектної документації ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ».

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖЕНЕРГОНАГЛЯДУ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ листом від 19.10.2022 № 8/29-175-22 повідомило, що пунктом 6 Технічних умов від 26.07.2022, який складається з 13 підпунктів, **визначені вичерпні вимоги** щодо влаштування засобу комерційного обліку. Таким чином зауваження АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», викладені у листі від 13.09.2022 № 1391/497 про надання технічних рішень до проектної документації, **в частині необхідності отримання індивідуальних технічних рекомендацій, суперечать положенням чинних нормативних документів у галузі електроенергетики, зокрема, Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП 14.03.2018 № 311 (у редакції постанови НКРЕКП від 20.03.2020 № 716) (далі – ККОЕЕ).**

Листом від 21.11.2022 № 22/11-44 (вх. № 70-01/1721 від 28.11.2022) ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» додатково повідомило Відділення, що проектно-кошторисну документацію, розроблену відповідно до Технічних умов від 26.07.2022 повторно направлено листом від 21.10.2022 № 21-15/456 до АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», але станом на 19.11.2022 проектно-кошторисну документацію АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» так і не узгоджено.

Крім того, у листі від 23.12.2022 № 23/12-5 ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» зазначило, «...що з моменту подачі Заяви про тимчасове приєднання № 1 від 07.06.2022, пройшло майже півроку, а процедура знаходиться на початковій стадії» (мова оригіналу), тому ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» змушено було звернутись до АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» за отриманням індивідуальних технічних рекомендацій, які були надані ТОВАРИСТВОМ листом від 01.11.2022 № 04-37/4302.

Як зазначено АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» у листі від 22.02.2023 № 04-37/5742 (вх. № 70-01/458 від 22.02.2023), ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» було виконано індивідуальні технічні рекомендації, але станом на 22.02.2023 АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» не збільшено потужність електропостачання замовнику ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» так як останній не повідомив ТОВАРИСТВО про виконання Технічних умов від 26.07.2022.

Положеннями пункту 13 статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено, що за зверненням замовника оператор системи розподілу або оператор системи передачі забезпечує безоплатну видачу технічних умов на приєднання, що містять вимоги щодо, зокрема, безпеки електропостачання та улаштування вузла обліку електричної енергії.

Відносини, які виникають між операторами систем розподілу та замовниками послуг з тимчасового приєднання новозбудованих, реконструйованих чи технічно переоснащених електроустановок замовників до електричних мереж, та тимчасової зміни технічних параметрів електроустановок замовників, призначених для споживання електричної енергії у період дії на території України воєнного стану регулюються Порядком тимчасового приєднання електроустановок до системи розподілу у період дії в Україні воєнного стану, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 26.03.2022 № 352 «Про затвердження Порядку тимчасового приєднання електроустановок до системи розподілу у період дії в Україні воєнного стану» (із змінами) (далі – Порядок № 352).

Пунктом 16 Порядку № 352 визначено, що у разі тимчасового приєднання, улаштування вузла комерційного обліку здійснюється відповідно до Кодексу комерційного обліку.

Відповідно до пункту 5.2.2. глави 5.2 розділу V ККОЕЕ, вузли обліку у замовників встановлюються відповідно до технічних рекомендацій, **технічних умов (у разі приєднання до електричних мереж)** та проєктних рішень (проєктів).

Пунктом 5.2.4. глави 5.2 розділу V ККОЕЕ визначено, що **технічні умови (у разі приєднання до електричних мереж) у частині улаштування вузлів обліку** розробляються та надаються замовникам відповідним оператором системи.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор, зокрема, забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора.

НКРЕКП листом від 09.02.2023 № 1583/17.3.1/7-23 (вх. № 70-01/93к від 10.02.2023) на звернення Антимонопольного комітету України повідомило, що зауваження АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», викладені у листі від 13.09.2022 № 1391/497, в частині необхідності отримання індивідуальних технічних рекомендацій є такими, що суперечать положенням ККОЕЕ та Закону України «Про ринок електричної енергії», оскільки **ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ» здійснює приєднання своїх електроустановок до електричних мереж оператора систем розподілу** згідно з виданими Технічними умовами від 26.07.2022 та зазначило, що у такому разі чинним законодавством не вимагається додатково отримувати індивідуальні рекомендації щодо улаштування вузла обліку).

Відповідно до підпункту 2 пункту 4 Положення про Державну інспекцію енергетичного нагляду України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 № 77 «Деякі питання Державної інспекції енергетичного нагляду України», Держенергонагляд відповідно до покладених на нього завдань, здійснює державний енергетичний нагляд, зокрема, за: електричними установками і мережами учасників ринку (крім споживачів); дотриманням учасниками ринку (крім споживачів) вимог правил та інших нормативно-правових актів і нормативних документів з питань технічної експлуатації електричних станцій і мереж, технічного стану електричних установок і мереж, а саме за: - забезпеченням надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам.

Крім того, на звернення Відділення щодо обґрунтованості вимог АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», встановлених в індивідуальних технічних рекомендаціях на

улаштування вузлів обліку ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ», УПРАВЛІННЯ ДЕРЖЕНЕРГОНАГЛЯДУ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ листом від 25.01.2023 № 8/29-387-23 (вх. № 70-01/249 від 02.02.2023) повідомлено, що «вимоги пункту 10 ТУ в частині вимог щодо влаштування засобів комерційного обліку являються вичерпними, обґрунтованими та відповідають пункту 16 Порядку та пункту 5.1.1 глави 5.1 розділу V ККОЕЕ, в частині посилянь на відповідні вимоги нормативних документів в галузі електроенергетики, а саме, усі точки комерційного обліку мають бути оснащені вузлами обліку, крім випадків, передбачених цим Кодексом. ... Вимоги, зазначені в ТУ, можуть бути реалізовані проектними рішеннями та достатні для отримання заявником послуги з приєднання (мова оригіналу).

Крім того, УПРАВЛІННЯМ ДЕРЖЕНЕРГОНАГЛЯДУ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ наведено порівняльну таблицю вимог індивідуальних технічних рекомендацій та технічних умов АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», виданих ТОВ «ПОЛТАВА МЕДОБЛАДНАННЯ», у наступному вигляді:

№ пункту	Технічні рекомендації	№ пункту	Технічні умови
1		-	Відсутні
2		-	Відсутні
3.1	Аналогічні	10.5	
3.2	Аналогічні	8.3	
3.3	Несуть роз'яснювальний характер		Відсутні
3.4	Несуть роз'яснювальний характер		Відсутні
3.5	Несуть роз'яснювальний характер		Відсутні
4.1	Аналогічні	10.1	
4.1.1	Аналогічні	10.2	
4.1.2	Аналогічні	10.3	
4.1.3	Аналогічні	10.4	
4.1.4	Аналогічні	10.3	
4.1.5	Аналогічні	10.4	
4.2	Аналогічні	10.7	
4.3	Аналогічні	10.8	
4.4	Аналогічні	10.2	
4.4.1	Аналогічні	10.2	
4.4.2	Аналогічні	10.2	
4.4.3	Аналогічні	10.2	
4.4.4	Аналогічні	10.2	
4.4.5	Аналогічні	10.2	
4.5	Аналогічні	10.11	
4.5	Аналогічні	10.8	
5	Аналогічні	10.4	
6.1.1	Аналогічні	10.3	
6.1.2	Аналогічні	10.3	
6.1.3	Аналогічні	10.3	
6.1.4	Аналогічні	10.3	
6.1.5	Аналогічні	10.3	
6.1.6	Аналогічні	10.3	

6.1.7	Аналогічні	10.3	
6.2	Аналогічні	10.1	
7	Аналогічні	10.9	
8	Роз'яснення, стосується ОСР		Відсутній
9	Аналогічні	10.12	
10	Аналогічні	10.13	

Отже, як зазначено у листі УПРАВЛІННЯ ДЕРЖЕНЕРГОНАГЛЯДУ У ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, пункти 3.1, 3.2, 4.1-4.5, 5, 6.1.1-6.2, 7, 9, 10 «позначені як «аналогічні» за змістом у тій чи іншій формі повторюють вимоги відповідних пунктів технічних умов» (мова оригіналу).

Крім того, за інформацією, наданою АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» листом від 22.02.2023 № 04-37/5742 (вх. № 70-01/458 від 22.02.2023), індивідуальні технічні рекомендації на улаштування вузла обліку електричної енергії протягом 2022 - січня 2023 років було видано 6 замовникам з тимчасового приєднання електроустановок до електричних мереж оператора систем розподілу електричної енергії, зокрема, у разі збільшення потужності електропостачання.

Таким чином, Законом України «Про ринок електричної енергії», Порядком тимчасового приєднання електроустановок до системи розподілу у період дії в Україні воєнного стану, Кодексом комерційного обліку електричної енергії **не передбачено отримання індивідуальних технічних рекомендацій на влаштування вузла обліку електричної енергії замовниками**, що здійснюють приєднання своїх електроустановок до електричних мереж оператора систем розподілу електричної енергії згідно з виданими технічними умовами, а тому дії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» щодо встановлення умови отримання індивідуальних технічних рекомендацій на влаштування вузла обліку електричної енергії таким замовниками **є неправомірними**.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, визнається встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

За відсутності конкуренції на ринку послуги з розподілу електричної енергії, споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначеної послуги.

Такі дії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» були б неможливими за умов існування конкуренції на ринку послуги з розподілу електричної енергії в межах Полтавської області, адже у такому випадку споживач міг би відмовитись від послуги ТОВАРИСТВА, яке встановлює такі умови реалізації товару, наслідком яких є умова отримання замовниками у АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» технічних рекомендацій на влаштування вузла обліку електричної енергії, що не передбачено чинним законодавством.

Наслідком таких дій є затягування у часі процесу приєднання електроустановок замовників до електричних мереж оператора систем розподілу електричної енергії, не отримання замовленої потужності електроенергії для здійснення господарської діяльності та не отримання доходу у відповідних обсягах. У разі не отримання та не виконання технічних рекомендацій на влаштування вузла обліку електричної енергії, замовники не зможуть отримати замовлену потужність електроенергії для здійснення господарської діяльності.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монополієм (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Враховуючи вищевикладене, дії АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» щодо встановлення замовникам, які здійснюють приєднання своїх електроустановок до електричних мереж оператора систем розподілу електричної енергії згідно з виданими технічними умовами, умови щодо отримання технічних рекомендацій на влаштування вузла обліку електричної енергії, що не передбачено чинним законодавством, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Полтавської області, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), що полягає у встановленні таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, на підставі пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3 та 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» (ідентифікаційний код юридичної особи – (конфіденційна інформація)) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що полягають у встановленні замовникам, які здійснюють приєднання своїх електроустановок до електричних мереж оператора систем розподілу електричної енергії згідно з виданими технічними умовами, умови щодо отримання технічних рекомендацій на влаштування вузла обліку електричної енергії, що не передбачено чинним законодавством.

Про результати розгляду рекомендацій АТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО» необхідно повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (за адресою вул. Зигіна, 1, м. Полтава, 36000 та на e-mail: khrv@amcu.gov.ua) у **30-ти денний термін** з дня їх отримання із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків

порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК